

Çeviri:

VATAN VE IRK*

Nafi Atuf [Kansu]

Çeviri yazı: Haluk KAYICI**

Bugünün muaddel [değişik] meselelerinden biri de, şüphe yok, vatan ve ırk düşünceleridir. Bâhusûs [özellikle] son asırda “*Taine*”, “*Gustav*”, “*Edmon*” gibi içtimâiyenin [toplum bilimi] tetkikle-riyle ırk nazariyyesi [kuram] ziyâde ehemmiyyet kazanmıştır. Irk, tesîr-i irkî, ırkın tekâmülü [gelişim], ırkların imtizâcı [uyuşmak], yeni ırklar teşekkülü ilm-i içtimâinin en derin meselelerini teşkil eder.

“*Gobineau*”, millet ile ırkı karıştırmamak fikrindedir. İtikâtınca millet ile ırkın karışması vatan fikrini sarsar ve delil olara-ktır ki; “*Fransa ihtimâl dünyada mevcûd bütün milletler içinde en muh-kem [kuvvetli] bir vahdet-i milliyyeyi [millî birlik] irâe [gösterme] eder;*

---

* Sa‘y ü Tetebbu, C. 2, S. 24, 1 Şubat 1327 (14 Şubat 1912), s. 9-12.

** Öğr. Gör., Trakya Üniversitesi, İpsala MYO, halukkayici@trakya.edu.tr

lâkin hangi ırka mensubuz? Kelt, Katalan... Gaskonlardan mıyız? Bize lisânlarını, medeniyetlerini getiren eski Kartacalar için hiçbir husûmet beslemeyerek kendimizi Latin ırkları arasında görmek istiyoruz. Ren Nehri'ni atlayan Cermen ırklarına gelince bunlar Gol memleketi ile Roman İmparatorluğu'nu birbirinden ayırdılar ve bilâhare kendilerini inkâr eden bir krallık vücûda getirdiler. Biz ismimizi, teşekkül-i millîmizin menşe-i asliyyesini Franklara medyunuz [borçlu]. Diğer vahşî kavîmler daha genç kanlarıyla, daha sert tabîatlarıyla içimize karıştılar ve hatta bunlardan iki tanesi, Burgondlarla, İskandinavyalılar iki vilâyetimize isimlerini bile bıraktılar."

Asya'dan ilk evvel Avrupa'ya geçen kavîmlerden olan Gal'ler ile İtalya'nın Latium havâlisinde sâkin Latinler arasında elbette fark olmak lâzımdır; ancak Fransa toprağında müteaddit [birçok] muhâceretlerle [göç] toplanmış birçok ırklar, bugün bir halîta [karışım] meydana getirmişlerdir. "İrkların iştirâkini; mukârenetini [bitişme] araştırarak olursak göreceğiz ki Briton "Fransa'nın şimâlinde sâkin bir kavîmdir". Gaskonya'daki ve Provansa'daki Keltleri tanıyamadığını söyleyecektir. Esâsen bugünkü Fransa'yı bir çocuğa benzetirsek bu çocuğun ebeveyni birbirlerini iyice tanımayarak izdivaç etmişlerdir. Kendine âit zannettiği lisânını, mâzîlerini ve mizâcını Gal ve İrlanda ahâlisinde de bulacaktır. Hazburg ve Dunkirkililer Hollanda'ya, Nis ve Korsikalılar da İtalya'ya peydâ-yı nispet ederler. Bunun içindir ki Almanlar Alsas'ın ilhakını meşrû gösterirken ırk nazariyesine mürâcaat etmişlerdi."

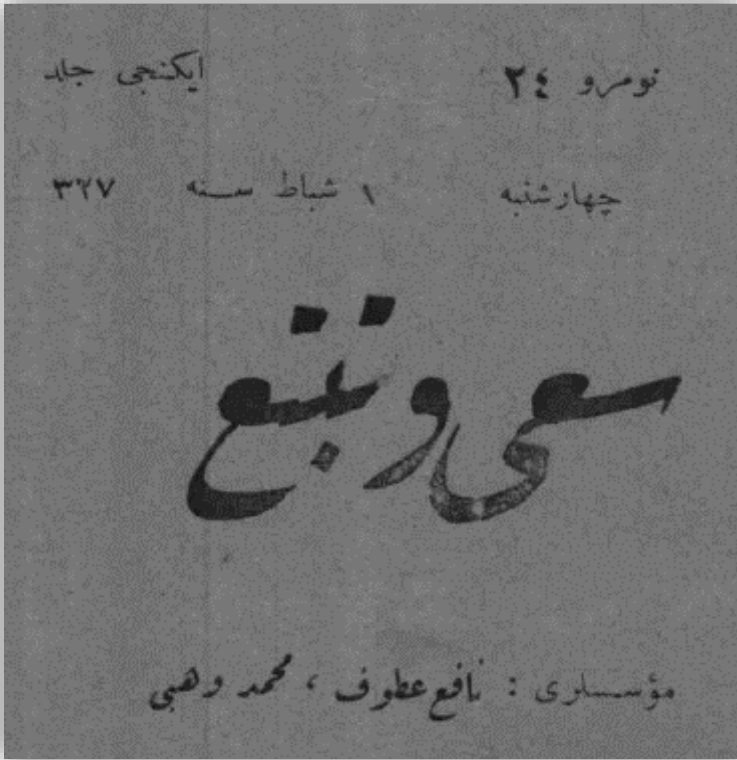
Saf bir ırk bulmak kâbil [olanaklı] olmadığı gibi tabî bir millet bulmak da imkân hâricindedir. Bugünün ırkları, belki pek ibtidâileri hâric tutulmak şartıyla hep sunidirler; yâni birkaç ırkın imtizâcından, birinin diğeri yerine kâim olmasından hâsıl olmuş netîcelerdir. İngilizler, Fransızlar, Amerikalılar bu husûsta, en mukni [ikna eden] misâlleri verilir. Gobineau bu husûstaki mütâlasasını şöyle yürütüyor: "Bu kadar muhtelif ırkların imtizâcıyla ki bir ırk, Fransız ırkı hâsıl olmuş mudur?" Suâline yine kendisi cevâp vererek diyor ki: "Fransız vatanında ırkların bu imtizâcı hâsıl olmağla başlamıştır; çünkü orada muhtelif asıllara mensûbiyyet hâtırası artık silinmek üzere. Vahdet-i ırk, kan ayrılığı endişeleri büsbütün başka şekilde bir vahdetin tesîsine mâni olmamıştır. Şurası, hiç olmazsa şimâlî Fransa'da bir

hakîkattir ki, gâlib ve muzaffer Franklar arâzi sâhipleri idi; serfler yâni hizmetkârlar mağlûp olan Gal-Romanlardır. İngiltere'de de asilzâdelerin en büyük kısmı Anglosakson değil, Normandiyalıdır." Ancak gözlerimiz önünde iki misâl var ki bunlarda biz, imtizâç göremiyoruz. Bunlardan biri Avusturya-Macaristan. Diğeri de Osmanlı ahâlisidir. Birkaç muhtelif ırkı imtizâç ettirmek bu iki memleket için, şimdiye kadar nasîp olmamıştır. Bu istisnada elbette sebepler aramak lâzımdır. Fikirlerini maķâlemize esâs ittihaz ettiğimiz zat, Avusturya ve Macaristan için bir sebep buluyor ki bu aynen bizde de cârî [geçerli] olmuş, hatta bugün de mevcûttur. Bu da bir vatan dâhilinde bulunan ırkların semt semt ayrı, imtizâçtan mütevahhiş [korkmak] bir hâlde yaşamalarıdır. Hatta bizim şehrimizde Yahûdi, İslâm, Rum, Ermeni, Bulgar ayrı ayrı mahallelere otururlar ve çok defa birbirinin âdâtından [âdetler], hayâtından bîhaber [habersiz] bulunurlar. Ermeni, Bulgar, Türk... Irkıyyette o kadar ihtilâfa hâiz olmadıkları hâlde bu adem-i muâşeret [iyi geçinmeme] aralarında pek derin açıklıklar husûle getirmiştir.

Gobineau, Avusturya ve Macaristan içinde böyle söylüyor: *"Avusturya ve Macaristan bir millet hâlinde kaynayamamış bir devlettir. Buranın muhtelif ırklara mensûp ahâlisi, komşu oldukları hâlde birbirine karşı yabancı yaşayan kasabaların, hatta bir kasabada bile birbirinden ayrı yaşayan mahallelerin rengârenk örneklerini teşkîl ederler."*

Târihî misâlleri dizdikten sonra Gobineau artık fikrini icmâl ediyor. *"Böyle olunca, ırkı nasıl millete esâs olarak kabûl edebiliriz? Bilakis asılların tehâlûfünü [zıt olma] unutmak sayesinde ki milliyetler tesîs eder. Nesilden, ırkın tehâlûfünden bahsetmek vahdet-i milliyeye sûikastte bulunmak demektir. Bir âile içinde muhtelif nesillerden çocuklar bulunabilir. Yüksek bir menfaat; bu çocuklara kendilerinin muhtelif asıllara mensûp olduklarını unutturabileceği gibi aralarında adem-i müsâvâtta [eşitsizlik] bahs edilmesini de men eyler. Aynı esâs; büyük bir âile demek olan milletlerde de cârîdir. Fransız olduğumu bilmek için hangi ırka mensûp olduğumu tanımaya ne ihtiyâcım var? Bana Fransızlığı veren kanım değildir. Kalbim bana Fransızlığı hitâp ve vicdânımda bunu teyîd eder. Sunî grupları silerek bir ittihât-ı siyâsî teşkîl etmek; fikrin maddeye galebesi [galibiyet] demek olacaktır."*

Gobineau'nun bu fikirlerine yalnız bir noktada iştirâk edemeyeceğiz; bu noktada kanın tesîrini inkâr etmesidir. Biz de kanı yegâne âmil olarak kabûl etmiyoruz; şu kadar var ki Gobineau'ya Fransızlığı ilkâ [telkin] eden yalnız kalp, vicdân olsaydı, kanâat-ı vicdâniyyenin tebdîli ile Gobineau'nun pek çabuk bir Rus bir İngiliz veyâhut bir Alman olması îcâp ederdi.

وطن و عرق

بوگونك معضل مسئله نردن بريدە ، شېھه بوق ، وطن و عرق دوشونجه لرى دز .
باخصوص صوك عصرده تن ، كوستاو ، ندمون كې اجتهابونك تدقيقلر بله
عرق نظريه سى زياده اهميت قازانمشدر . عرق ، تاثير عرق ، عرقك تكاملنى
عرقلر ك امتزاجى ، بىكى عرقلر تشكىلى عر اجتهابك اك درين مسئله لرى
تشكىل ايدر .

غوبلو . ملت ایله شرقی قاریشدر مامت فکر نده در . اعتقاد نیجه ملت ایله عرفک قاریشهای وطن فکرنی صاصر ، ودلیل اوله رقی دیرکه ؛ « فرانسه حتمال دنیاده موجود بوئون ماملر ایچنده آک محکم بروحدت ملیه ارا نایدهر ؛ لیکن هانکی عرفه منسوبز ؟ ملت ، غافل ... غاسقون لردن می بر ؟

بزم لسانلری ، مدینتیرنی کتیرن اسکی فاطمرا ایچون هیچ برخصومت بسلامیهزک کندمزنی لاتین عرفلری آرمسنده کورمک استیوروز . رهن نیرنی آنلایان جرمن عرفلریسه کلنجه بونرغول مملکتی ایله رومن ایبراطورلغنی بربرندن آیردیله وبلاخره کندیلیری انکارایدن برقرالار و جیده کتیردیله . بزاسمزی ، تشکی ملی مزک منشأ اصلی سنی فراتقلره مدیونوز . دیکر وحشی قوملر ده اکنج قانلریله ، دهاسرت طبیعتلریله ایچمزه قارشیدیلر ، وختی بونلردن ایکی دانمسی ، بورغوندرله اسقاندیناوبالیر ایکی ولایمزه اسملری بیله براقدیله .

آسیدن ایلمک اولن آوروپایه یکن قوملردن اولان غالرایله ایالیانک لاتیموم حوالیسنده ساکن لاتینلر آراسنده البته فرق اولق لازمدر ؛ آنجاق فرانسه طوبراغنده متعدد مهاجرتلرله طویلانتش برچوق عرفلر ، بوکون برخلبضه میدانه کتیرمشلردر . « عرفلرک اشتراکی ، مقارنتی آراشدر اچق اولورسه ق کوره چکیزکه بره تون [فرانسه نك شمالده ساکن بر قومدر] ، غاسقونده کی پرووانسده کی سئلتری طسایمادیغنی سویلایه چکدر . اساساً بوکونکی فرانسه بی برچو جوغه بکزه دیرسه ک بوچو جوغت ابونی بربریری ایچمه طایپاراق ازدواج ایتمشلردر . کندیته عاندطن ایتدیکی لسانی ، ماصالاری و مزاجنی غال و ایرلانده اهل یسنده ده بولا-یتقدر . . هاز بورغ و دونکرک لیلر هولاندهیه ، نیس و فورسیقه لیلرده ایالیایه پیدای نسبت ایدرلر . بونکچون درکه المانلر آلساسک اطاقنی مشروع کوس-تریرکن عرف نظریه سته مراجعت ایتمشدری »

صاف بر عرق بولوق قابل اولدیغی کبی طبیعی بر ملت بولوق ده امکان خار چنده در . بوگونک عرق لری ، بلنک یک ابتدائی لری خارچ طو تیلوق شرطیه هی صنی در لر ؛ یعنی بر قاچ عرق امتزاجدن ، برینک دیکری برینه قائم اولماسدن حاصل اولمش نتیجه در . انکلینر ، فرانسلر ، امریقاییلر بو خصوصده ، اک مقنع مثال لری و بر لر . (غوبلو) بو خصوصده کی مطالعه سنی شو یله یورو : یور : « بو قدار مختلف عرقلرک امتزاجیه یکی بر عرق ، فرانسلر عرقی حاصل اولمشیدر ؟ » سؤالنه ینه کندیبی جواب ویره رک دیبور ، که : « فرانسلر وطننده عرقلرک بو امتزاجی حاصل اولغله باشلامشدر ؛ چونکه اوراده مختلف اسلامره منسویت خاطر هسی آرتق سلنک اوزره در . وحدت عرق ، قان آریلانی اندیشه لری بوستون باشقا شکله بر وحدتک تأسیسه مانع اولماشدر ...

شوراسی ، هیچ اولماز سه شئی فرانسه ده بر حقیقتدر . که ، غالب و مظهر فراتقلر اراضی صاحب لری ایدی ؛ سرفلر یعنی خدمتکار لر مغلوب اولان غل - رومه ن لردن . انکلتره ده اصلزاده لرک اک بیوک قسمی آنگلوساقسون دکل ، نورماندیالیدر . »

آنجاق کوزلر من اوکنده ایکی مثال وار که بونلر ده بن ، امتزاج کوره میورز . بونلر دن بری آوستریا مجارستان . دیکری ده عثمانلی اها لیسیدر . بر قاچ مختلف عرقی امتزاج ایدیر مک بو ایکی مملکت ایچون ، شمدی به قدار نصیب اولماشدر بو استناده البته سیلر آرامق لازمدر . فکر لر نی مقاله مزه اساس اتحاد ایدیکمز ذات ، آوستریا و مجارستان ایچون بر سبب بولوبور که بو ، عیناً بژده ده جاری اولمش ، حتی بو کونده موجوددر . بو ده برون داخلمنده بولونان عرقلرک سمت سمت آری ، امتزاجدن متوحش بر حاله باشما لیدر . حتی بزم شهر مزده یهودی ، اسلام ، روم ، ارمنی ، بولغار آری آری مجله لره اولو زور لر و چوق دفعه برینک هاد اتندن ، حیاتدن بی خبر بولونور لر . ارمن بولغار ، تورک ... عرقینه اوقدار اختلافی حائر اولدقلری حاله بو عدم معاشرت آرزنده یک ده رین آچیققلار حصوله کتیر مشدر .

« غوبلو » آستریا و مجارستان ایچونده بویله سویله یور : « آوستریا و مجارستان برملت خائده قایتا پاماش بردوک در . بورانک مختلف عرقه منسوب اعالیسی ، قومشو اولدقنری خالده بر برسه قارشى یابانجی یاشایان قصبه لرك ، حتی بر قصبه بینه بر بندن آبری یاشایان محاه لرك رنگارنگ اوردکارینی تشکیل ایدر لر . »

تاریخی مثاللاری دیزدکنن صکره (غوبلو) آرتق فکرینی اجمال ایدیرور . « بویله اولنجه ، عرقی ناصل ملیته اساس اولاراق قبول ایدیلر ؟ بالکس اصلارک مخالفنی اونونمق سابه سنده درکه ملیتلر تاسیس ایدر . »

نسلدن ، عرقک مخالفدن بحث ایتک وحدت ملییه سوه قصدده بولونمقی دیمکدر . برعائله ایچنده مختلف نسللردن چوجقنر بولونابیلر . یوکسک بر منفعت ؛ بوچوجوقلره کندیلریتک مختلف اصللره منسوب اولدقنرینی اونوندیره بیدجکی کی آرارنده عدم مساواتدن بحث ایدیله منیده مع ایلر عین اساس ؛ بویوک برعائله دیمک اولان ملتدرده جاریدر . فرانسه اولدیفمی بیلیمک ایچون هانکی عرقه منسوب اولدیفمی طایفه نه احتیاج وئر ؛ بکافر انسرلنی ویرمن قائم دکدر . قلم بکا فرانسرلنی خطاب و وجدانده بونی تایدایدر . صنوع غرویلری سیله رهاک بر اتحاد سیاسی تشکیل ایتک ؛ مکرک ماده غلبه سی دیمک اوله جقدر . »

(غوبلو) نیک بوفکر لرینه یالکیز بر نقطه . اشتراک ایدمه جکیز ؛ بونقملده قانک تاثیرنی انکار ایتمه سی در . بزده قانی یکانه عامل اولاراق قبول ایتیمورز ؛ شو قادر وارکه (غوبلو) یه فرانسزلی القسا ایدن یالکیز قلب ، وجدان اولسایدی ، قناعت وجدانیه نیک تبدیلی ایله (غوبلو) نیک پک چابوق بروس بر انکلز و یاخود بر آلمان اولماسی ایجاب ایدر دی .

نافع عتوف